

Handläggare:
Anne-Marie Mellquist

Miljöplan för kulturnämnden 2012-2014

1 Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att fastställa miljöplan för kulturnämnden 2012-2014 enligt förvaltningens förslag,

att delegera till förvaltningschefen att fastställa interna miljömål för förvaltningens kontor inklusive Film Stockholm och Länsghesløjdskskonsulenterna (till och med 2012-12-31) inom ramen för kulturnämndens miljöpolicy och certifieringssystemet ISO 14001.

2 Bakgrund

Landstinget har haft ett miljöpolitiskt program sedan 1991. I december 2011 beslutade landstingsfullmäktige om "Miljöutmaning 2016" det nya miljöpolitiska programmet för perioden 2012-2016. Programmet är vägledande för miljöarbetet inom landstinget. Programmet vänder sig till alla medarbetare samt till de externa företag som levererar varor och tjänster till landstinget. Alla landstingets verksamheter är miljöcertifierade enligt den internationella standarden ISO 14001.

Stockholms läns landsting ska utföra sitt arbete på ett sätt som är klimatteffektivt, resurseffektivt och bedriva ett hälsofrämjande miljöarbete. Det utgör de tre målområdena i Miljöutmaning 2016. Till detta kommer styrmedel som beskriver hur landstinget ska arbeta för att uppnå målen.

Förvaltningskontoret inklusive Länsghesløjdskskonsulenterna och Film Stockholm är certifierade enligt ISO 14001 sedan 2005. Den senaste externa miljörevisionen gjordes i september 2011. Revisionen genomfördes utan att några avvikelser noterades. Nästa externa revision är planerad till september 2012.

Vid senaste miljörevisionen bedömdes kulturnämndens miljöpolicy som rele-

Bilaga

- 1 Miljöplan för kulturnämnden 2012 - 2014
- 2 Checklista miljöarbete
- 3 Checklista konstnärlig gestaltning
- 4 Miljöplan för kulturnämnden 2010 - 2011

vant och anpassad för verksamheten. Både externa och interna miljömål ska finnas med som grund för certifiering. Den typ av miljömål som rör nämndens externa kärnverksamhet bedöms som det bästa sättet att långsiktigt verka för miljöförbättrande åtgärder i vid mening medan interna mås så som pappersförbrukningen inom kontoret har mycket liten miljöpåverkan i sammanhanget.

Kulturnämndens miljökrav på externa mottagare av ekonomiskt stöd avser för närvarande mottagare av ekonomiskt stöd med 500 000 kr eller mer. Kulturnämnden ställer även miljökrav vid beställning av konstnärlig gestaltning.

Kulturnämnden beslutade 2011-12-14 att förlänga giltighetstiden för kulturnämndens befintliga miljöplan (bilaga 3) till och med 2012-05-31 i avvaktan på att landstingets nya miljöpolitiska program skulle träda i kraft.

3 Förvaltningens synpunkter

3.1 Vad beslutar kulturnämnden och vad beslutar förvaltningen

Sedan tidigare är den grundläggande rollfördelningen mellan politiker och tjänstemän att kulturnämnden fastställer dels övergripande miljöpolicy för nämndens ansvarsområden, dels miljömål i den externa kärnverksamheten inom kulturområdet medan förvaltningen fastställer miljömål i den egna verksamheten inom ramen för kulturnämndens miljöpolicy och certifieringssystemet ISO 14001.

3.2 Miljöpolicy

Kulturnämndens miljöpolicy bygger på landstingets miljöprogram. Förvaltningen föreslår endast marginella förändringar i den miljöpolicy som kulturnämnden antog 2009-12-10. Det är ett tillägg till första meningen att ”kulturnämndens verksamheter ska bedrivas så att den negativa miljöpåverkan blir så liten som möjligt och föroreningar förebyggs”.

Följande miljöpolicy föreslås för 2012-2014.

Kulturnämndens verksamheter ska bedrivas så att den negativa miljöpåverkan blir så liten som möjligt och föroreningar förebyggs genom att

- i miljöarbetet följa landstingets miljöprogram och gällande miljölagstiftning,
- öka de anställdas kunskaper om miljön så att alla tar ett ansvar för miljön,

- genom ständiga förbättringar påverka den egna verksamhetens inverkan på miljön,
- ta miljöhänsyn vid beslut om mottagare av ekonomiskt stöd,
- ta miljöhänsyn vid beställning av konstnärliga gestaltningar,
- ta miljöhänsyn inför varje övrigt större beslut.

3.3 Miljömål i anslutning till förvaltningens externa verksamhet

För att kunna behålla miljöcertifieringen måste miljöarbetet leda till kontinuerliga förbättringar. Kulturförvaltningens egen verksamhet har så liten miljöpåverkan att enbart interna miljömål inte är tillräckligt för miljöcertifiering. Då merparten av kulturnämndens verksamhet sker genom mottagare av ekonomiskt stöd är den indirekta miljöpåverkan avsevärt större.

Nuvarande miljömål är att

- ställa miljökrav på mottagare av ekonomiskt stöd med 500 000 kr eller mer,
- ställa miljökrav vid beställning av konstnärlig gestaltning.

För att uppnå målen har kulturnämnden ställt krav att de organisationer som ansöker om ekonomiskt stöd med 500 000 kr eller mer ska bifoga miljöplan eller motsvarande dokument som fastställts av organisationens styrelse samt besvara förvaltningens checklista angående organisationens miljöarbete. Checklistan bygger på de nationella miljömål som antagits av Riksdagen. Förvaltningen har genom en sammanställning av svaren på checklistorna kunnat göra en enhetlig bedömning över organisationernas miljöarbete.

När det gäller miljökrav vid beställning av konstnärlig gestaltning har konstnärer som lämnat in skissupdrag eller förslag till konstnärliga gestaltningar redovisat materialanvändning och hur de hanterar miljöfarliga ämnen. De konstnärer som får uppdrag förbinder sig i samband med avtalsskrivning att använda så miljöanpassat material som möjligt och att hantera farliga ämnen och restprodukter enligt gällande bestämmelser.

Till hjälp för detta finns sedan 2008 en av landstingsfullmäktige fastställd förteckning över farliga kemikalier som landstinget kommer att fasa ut under de närmaste åren. Samtliga konstnärer som har fått uppdrag har fått information om att förteckningen finns att hämta på landstingets hemsida. Konstnärerna förbinder sig att inte använda någon av de kemikalier som är förtecknade i utfasningslistan.

Förvaltningen föreslår att de externa miljömål som fastställdes för 2010-2011 nu utvecklas inför 2012-2014. Förvaltningen föreslår dels en höjning av ambitionsnivån avseende krav vad gäller mottagare av ekonomiskt stöd med 7 miljoner kr eller mer, dels en obligatorisk miljöutbildning för de konstkonstuler som får uppdrag av kulturförvaltningen.

3.3.1 Miljökrav för mottagare av årligt ekonomiskt stöd 2012-2014

Förvaltningen har övervägt att införa "skall-krav" i den nuvarande miljöchecklistan för mottagare av ekonomiskt stöd över ett visst belopp. Om sådana skallkrav skulle bli avgörande för möjligheten att få stöd skulle förvaltningen behöva kontrollera att kraven verkligen uppfylls. Förvaltningen har inte resurser för att göra sådan uppföljning.

Förvaltningen föreslår i stället en höjning kraven genom att organisationer som erhåller ekonomiskt stöd med 7 miljoner kr eller mer från och med 2015 skall vara miljöcertifierade enligt ISO 14001 eller EMAS. Detta ska kunna verifieras i ansökan om stöd för år 2015. Certifieringen innebär att förvaltningen inte behöver kontrollera huruvida miljökraven uppfylls – det görs vid miljörevision och uttrycks för omvärlden genom certifikatet.

Under 2011 har 51 stödmottagare av totalt ca 290 fått ett ekonomiskt stöd om 500 000 kr eller mer. Utifrån 2011 års beslutade stöd har fyra organisationer fått ett stöd som är 7 miljoner eller mer och som skulle komma att omfattas av det föreslagna utökade kravet.

Information om det utvidgade miljökravet måste kunna ges till sökande i god tid. Förvaltningen bedömer att arbetet med att bli miljöcertifierad pågår i cirka ett år. Kravet kan därför inte träda i kraft förrän vid ansökan om stöd för år 2015. Om organisationerna får information om det nya utökade kravet under 2012 har de tid att göra grundläggande miljöutredning och bli miljöcertifierade till hösten 2014 då ansökan om ekonomiskt stöd för 2015 ska lämnas in.

Det hittillsvarande kravet på organisationer som erhåller ekonomiskt stöd med 500 000 kr eller mer kvarstår vad avser stöd upp till och med 6 999 999 kronor. Det vill säga – organisationens ska i sin ansökan bifoga miljöplan eller motsvarande dokument som fastställts av organisationens styrelse samt besvara förvaltningens checklista angående miljöarbetet i organisationen.

3.3.2 Miljökrav vid beställning av konstnärlig gestaltning 2012-2014

Kulturförvaltningen föreslår att konstnärer fortsatt ska redovisa materialanvändning och att de hanterar miljöfarliga ämnen enligt allmänna bestämmelser, när de lämnar in skissuppdrag eller förslag till konstnärliga gestaltningar.

Konstnärer som får uppdrag förbinder sig i samband med avtalsskrivning sig att använda så miljöanpassat material som möjligt och att hantera farliga ämnen och restprodukter enligt gällande bestämmelser. Samtliga avtal med konstnärer som får uppdrag ska innehålla en formulering om att de kemikalier som finns i rapporten "Utfasning av farliga kemikalier" inte får användas. Rapporten finns att hämta på landstingets hemsida.

Nytt för 2012 är att 10 konstkonsulter har upphandlats för att på uppdrag av förvaltningen beställa konstnärlig gestaltning främst för sjukhus i länet. Samtliga konstkonsulter kommer att få en övergripande miljöutbildning med tonvikt på Stockholms läns landstings miljöarbete.

I samband med att universitetssjukhuset Nya Karolinska Solna byggs kommer byggföretaget att i samråd med landstinget att ta fram ett ramverk med miljökrav för de konstnärer som medverkar i den konstnärliga gestaltningen på sjukhuset. Kulturförvaltningen förmodar att det ramverket även kommer att kunna användas i framtiden, mer generellt, av konstnärer som får uppdrag av landstinget om konstnärlig gestaltning.

Därutöver håller miljöavdelningen inom landstingsstyrelsens förvaltning på att ta fram en ny uppdaterad förteckning över kemikalier som ska fasas ut ur landstingets verksamhet. Den förteckningen kommer att ersätta nuvarande så snart den är klar.

3.3.3 Extern miljökommunikation

- Miljökraven för mottagare av ekonomiskt stöd kommuniceras via förvaltningens hemsida, ansökningsblanketter och i annan skriftlig kommunikation med mottagarna.
- De konstkonsulter som upphandlats av kulturförvaltningen informeras om landstingets miljöarbete genom en obligatorisk utbildning i landstingets miljöarbete. Konstnärer som får uppdrag att utföra konstnärlig gestaltning kommer att få information om landstingets miljöarbete genom att landstingets miljöprogram 2012-2016 delas ut.
- Läns-hemslöjds-konsulenterna arbetar fortlöpande med att sprida slöjdens förhållningssätt om resurssnålhet och återanvändning samt eftersträvar att i möjligaste mån använda naturliga och förnybara råmaterial i alla aktiviteter. Läns-hemslöjds-verksamheten kommer dock att övergå till annan huvudman 2013-01-01 varvid verksamheten utgår ut kulturförvaltningens certifieringsområde.

3.4 Interna miljömål inom förvaltningens kontor

Prioriterade interna miljömål är att årligen minska pappersförbrukningen genom bl a dubbelsidig kopiering och uppmaning att inte skriva ut e-post i onödan. 2008 tog förvaltningen fram ett indextal för att göra jämförelser av pappersförbrukningen mellan olika år mer rättvisande. I och med att indextalet används så tas även kulturnämndens ekonomiska omsättning i beaktande då den variabeln antas ha ett samband med pappersförbrukningen.

Sedan 2010 finns ett kodsysteem på samtliga kopiatorer som innebär att det tidigare försättsbladet vid utskrifter tagits bort. Därutöver distribueras handlingar till nämndsammanträdena numera till stor del i elektronisk form. Sammantaget har detta medfört en minskad pappersförbrukning med ca 20 procent jämfört med 2009. Målet var att minska med ca 1,5 procent per år.

Förvaltningen strävar hela tiden efter att miljöanpassa verksamheten och i linje med detta har beslut tagits att i avtalen med artister inom kultur i vården begränsa ersättningen för resa med egen bil. Ersättning utgår endast vid transport av skrymmande eller tung utrustning. Artister uppmanas att i så stor utsträckning som möjligt använda kommunala färdmedel.

Hans Ullström

Kulturnämnden

2012-05-22

Diarienummer:
KUN 2012/199

Miljöplan för kulturnämnden 2012-2014

Kulturnämndens miljöpolicy

Kulturnämndens verksamheter ska bedrivas så att den negativa miljöpåverkan blir så liten som möjligt och föroreningar förebyggs genom att

- i miljöarbetet följa landstingets miljöprogram och gällande miljölagstiftning,
- öka de anställdas kunskaper om miljön så att vi alla tar ett ansvar för miljön,
- genom ständiga förbättringar påverka den egna verksamhetens inverkan på miljön,
- ta miljöhänsyn vid beslut om mottagare av ekonomiskt stöd,
- ta miljöhänsyn vid beställning av konstnärlig gestaltning,
- ta miljöhänsyn inför varje övrigt större beslut.

Miljömål för 2012-2014

Under 2012-2014 ska kulturnämnden

- ställa miljökrav på mottagare av årligt ekonomiskt stöd,
- ställa miljökrav vid beställning av konstnärlig gestaltning,
- kommunicera kulturnämndens miljöarbete.

Planläggning för att uppnå miljömålen

Miljökrav för mottagare av ekonomiskt stöd

- Mottagare av ekonomiskt stöd som uppgår till 7 miljoner kr eller mer ska vara miljöcertifierade enligt ISO 14001 eller EMAS från och med 2015.

Bilaga

Checklista miljöarbete

Checklista konstnärlig gestaltning

- Mottagare av ekonomiskt stöd som uppgår till 500 000 kr upp till 6 999 999 kr ska arbeta aktivt med miljöfrågorna och ska i sin ansökan om stöd redovisa miljöplan eller motsvarande dokument, som fastställs av organisationens styrelse samt besvara kulturförvaltningens checklista angående miljöarbetet.

Förvaltningen sammanställer årligen checklistorna för att få en mer enhetlig bedömning av organisationernas miljöarbete.

Miljökrav vid beställning av konstnärlig gestaltning

- Konstkonsulter som anlitas ska få en grundläggande miljöutbildning med inriktning på landstingets miljöarbete.
- Konstnärer ska vid inlämnande av skissförslag redovisa materialanvändning och hantering av miljöfarliga ämnen enligt allmänna bestämmelser.
- Konstnärer som får uppdrag förbinder sig i samband med avtalskrivning att använda så miljöanpassat material som möjligt och att hantera farliga ämnen och restprodukter enligt gällande bestämmelser. Samtliga avtal med konstnärer som får uppdrag innehåller en formulering om att kemikalier som finns i rapporten "Utfasning av farliga kemikalier" inte får användas.

Extern kommunikation

- Miljökraven för mottagare av ekonomiskt stöd kommuniceras via förvaltningens hemsida, ansökningsblanketter och i annan skriftlig kommunikation med mottagarna.
- Miljökraven avseende konstnärlig gestaltning kommuniceras till berörda konstnärer via förvaltningens projektledare. Konstkonsulterna får särskild miljöutbildning och de konstnärer som får uppdrag tilldelas landstingets kulturpolitiska program 2012-2016.
- Länsghemslöjds konsulterna arbetar fortlöpande med att sprida slöjdens förhållningssätt om resurssnålhet och återanvändning samt eftersträvar att i möjligaste mån använda naturliga och förnybara material i alla aktiviteter (gäller till och med 2012-12-31 då Länsghemslöjds konsulterna går över till annan huvudman).

Förvaltningskontoret

Förvaltningskontoret inklusive Länsföretagsinspektörerna och Film Stockholm är certifierade enligt den internationella standarden ISO 14001.

Checklista angående miljöarbetet

1 Bakgrund

Landstinget har haft ett miljöpolitiskt program sedan 1991. Nuvarande miljöprogram Miljöutmaning 2016 gäller 2012-2016 och är vägledande för miljöarbetet inom landstinget (se www.sll.se). Alla landstingets verksamheter är miljöcertifierade enligt den internationella standarden ISO 14001.

Kulturnämndens miljöpolicy följer landstingets miljöpolitiska program. Kulturnämnden skall bl a följa landstingets program och gällande miljölagstiftning och ta miljöhänsyn vid beslut om mottagare av ekonomiskt stöd med 500 000 kr eller mer.

Organisationer som söker/erhåller stöd med 500 000 kr eller mer skall bifoga miljöplan eller redovisning av hur organisationen arbetar med miljöfrågor. Miljöplanen ska vara antagen av organisationens styrelse.

För att få en mer enhetlig bild av hur miljöarbetet ser ut hos de olika organisationerna som får stöd har kulturnämnden beslutat att organisation som ansöker om stöd till regional kulturverksamhet med 500 000 kr eller mer även skall besvara och till kulturförvaltningen inge föreliggande "Checklista angående miljöarbetet". Checklistan bygger på de nationella miljömål som antagits av Riksdagen.

De organisationer som är certifierade enligt ISO 14001 behöver inte besvara nedanstående utan skall bifoga kopia på certifieringen.

2 Checklista

Samtliga påståenden ska besvaras/kommenteras.

2.1 Frisk luft och begränsad klimatpåverkan

- Vi leasar miljöfordon.
- Vi ställer miljökrav när vi köper transporter, separat eller vid köp av varor.
- Vi väljer alltid tåg eller buss för tjänsteresor längre än 10 mil.
- Vi väljer kollektivtrafik för kortare tjänsteresor när det är möjligt.
- Vi har aktivt agerat för att personalen ska cykla, gå eller åka kollektivt till eller ifrån arbetet.

- Vi källsorterar minst tre avfallslag.

Grundvatten av god kvalitet och ingen övergödning

- Vi använder endast miljömärkta tvätt, disk, och rengöringsmedel och överdoserar inte.
- Vi använder torra eller kemikaliefria metoder där det är möjligt

Levande skogar

- Vi använder miljömärkta papper, kuvert och trycksaker.
- Vi använder intranät, Internet, e-post och andra elektroniska lösningar för att minska pappersanvändningen.
- Vi har en väl fungerande pappersinsamling.

Giftfri miljö

- Vi köper kravmärkta produkter.
- Vi har gjort en inventering av de kemikalier vi använder.
- Vi har rutiner för hantering av farligt avfall.
- Vi har ersatt färger, lacker, lim och tuschpennor som innehåller farliga lösningsmedel med vattenbaserade produkter.
- Vi köper alltid TCO-märkta datorer och miljömärkta kontorsmaskiner.
- Vi använder miljömärkta batterier.

Fortbildning i miljöfrågor

- Vi har låtit all personal delta i en grundläggande miljöutbildning.
- Vi kommer att ha uppföljande utbildningar minst vart femte år.
- Vi har gjort en miljöutredning av delar av vår verksamhet
- Vi har miljöarbetet som en stående punkt på dagordningen vid våra planeringsmöten för att ständigt utveckla vårt arbete.

Kommunicering av miljöarbetet

- Vi marknadsför vårt miljöarbete
- Vi frågar alltid våra leverantörer om de har någon miljöpolicy.

Miljöchecklista för konstnärlig gestaltning

Vid framställandet av konstverk vid/på

Konstverkets namn

.....

kommer följande **material** att användas:

.....

.....

.....

Restprodukterna kommer att hanteras på följande sätt:

.....

.....

.....

.....

Beräknat **underhåll**

.....

.....

.....

Härmed intygas att ovanstående material inte innehåller några av de kemiska produkter som finns med i Stockholms läns landstings rapport "Utfasning av farliga kemikalier". Rapporten finns i sin helhet att läsa eller hämta på www.sll.se/verksamhet/miljo/kemikalier.

.....

Datum och Namn

Miljöplan för kulturnämnden 2010-2011

Kulturnämndens miljöpolicy

Kulturnämnden skall

- i miljöarbetet följa landstingets miljöprogram och gällande miljölagstiftning,
- öka de anställdas kunskaper om miljön så att vi alla tar ett ansvar för miljön,
- genom ständiga förbättringar påverka den egna verksamhetens inverkan på miljön,
- ta miljöhänsyn vid beslut om mottagare av årligt ekonomiskt stöd,
- ta miljöhänsyn vid beställning av konstnärliga utsmyckningar,
- ta miljöhänsyn inför varje övrigt större beslut.

Miljömål för 2010-2011

Under 2010 och 2011 skall kulturnämnden

- Ställa miljökrav på mottagare av årligt ekonomiskt stöd,
- ställa miljökrav vid beställning av konstnärlig utsmyckning
- kommunicera kulturnämndens miljöarbete.

Planläggning för att uppnå miljömålen

Miljökrav för mottagare av årligt ekonomiskt stöd

- Mottagare av stöd som uppgår till 500 000 kr eller mer skall arbeta aktivt med miljöfrågorna och skall i sin ansökan om stöd redovisa miljöplan eller motsvarande dokument, som fastställs av organisationens styrelse samt besvara kulturförvaltningens checklista angående miljöarbetet.

Bilaga

Checklista

Checklista angående miljöarbetet har förvaltningen sammanställt för att få en mer enhetlig bedömning av hur organisationerna arbetar med miljöfrågor.

Miljökrav vid beställning av konstnärlig utsmyckning

- Konstnärer skall vid inlämnande av skissuppdag eller förslag vid konstnärliga utsmyckningar redovisa materialanvändning och hantering av miljöfarliga ämnen enligt allmänna bestämmelser.
- Konstnärer som får uppdrag förbinder sig i samband med avtalsskrivning att använda så miljöanpassat material som möjligt och att hantera farliga ämnen och restprodukter enligt gällande bestämmelser. Samtliga avtal med konstnärer som får uppdrag innehåller en formulering om att kemikalier som finns i rapporten "Utfasning av farliga kemikalier" inte får användas. Rapporten har sammanställts Goodpoint AB på uppdrag av Stockholms läns landsting.

Extern kommunikation

- Miljökraven för mottagare av ekonomiskt stöd kommuniceras via förvaltningens hemsida, ansökningsblanketter och i annan skriftlig kommunikation med mottagarna.
- Miljökraven avseende konstnärlig utsmyckning kommuniceras till berörda konstnärer via förvaltningens projektledare. Konstrådgivarna och de konstnärer som får uppdrag tilldelas landstingets kulturpolitiska program Miljö Steg 5.
- Läns hemslöjds konsulenterna arbetar fortlöpande med att sprida slöjdens förhållningssätt om resurssnålhet och återanvändning samt eftersträvar att i möjligaste mån använda naturliga och förnybara material i alla aktiviteter.

Förvaltningskontoret

Förvaltningskontoret inklusive Läns hemslöjds konsulenterna och Film Stockholm är certifierade enligt den internationella standarden ISO 14001.